

Piebalgas māls un metāls pirms Mērnieku laikiem

Jaunpiebalgas lietišķās un tēlotājas mākslas studijas "Piebaldzēni" keramiķu un rotkaļu darbnīcu dalībniekiem šoruden ir bijusi lieliska iespēja līdzdarboties Gaujas Fonda īstenotajā projektā "Piebalgas māls un metāls pirms Mērnieku laikiem". Tas notiek pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda "Vidzemes vēsturiskās zemes kultūras programmai 2023", Vidzemes plānošanas reģionam un Jaunpiebalgas apvienības pārvaldes atbalstam.

Projekts aizsākās jau augustā, kad tika izziņota projekta dalībnieku pieteikšanās uz divām meistardarbnīcām – akmens laikmeta keramika un 8.-12.gs. rotu izgatavošana.

Septembra sākumā projekta dalībnieki piedalījās vienas dienas izbraukuma meistardarbnīcā, kas norisinājās Madonas novada Mētrienas pagasta "Brīvnieki - Kolbergi" mājās, "Dumpju darbnīcā", kur podnieka Eināra Dumpja vadībā iepazinās ar akmens laikmeta keramikas atdarinājumiem, notika teorētiska un praktiska iepazīšanās ar seno māla trauku izgatavošanas noslēpumiem - īpaši gatavota māla masa, trauku formas un to pielietojums, apdedzināšanas veidi un iespējas. Darbnīcas norisē gūtās zināšanas tika izmantotas gatavojot materiālus (īpaša māla masa,

kurināmais ceplim) praktiskajām meistarklasēm, kas noritēja divas dienas 23. un 24.septembrī Jaunpiebalgas studijas keramiķu darbnīcā.

Svētdien 19.novembrī, plkst.12.00-19.00 Jaunpiebalgā, pļaviņā Tilta ielā (pretī degvielas uzpildes stacijai) tiks rīkota izgatavoto trauku apdedzināšana atklātās uguns ceplī brīvā dabā. Šis projekta notikums būs atvērts ikvienam interesentam.

Oktobrī divas dienas noritēja 8.-12.gs. rotu darināšanas meistardarbnīca "Jaunpiebaldzēnu" studijas rotkaļa Oskara Rozenblata vadībā - teorētiska iepazīšanās ar muzeju krājumos esošajiem Jaunpiebalgas apkaimes arheoloģiskajiem atradumiem, izgatavotajiem atdarinājumiem, tika gatavoti gredzeni, saktas, aproces.

Diemžēl dalībnieku skaits bija ierobežots, kopā 22 dalībnieki. Darbnīcās bez "Piebaldzēnu" studijas keramiķiem un rotkaļiem darbojās arī interesenti no Vecpiebalgas, Smiltenes un Siguldas. Interese par notiekošo daudzkārt pārsniedza projekta iespējas, kas rosina arī turpmāk īstenot šāda veida kultūrvēstures izziņas pasākumus. Pēc projekta beigām tā dalībniekiem būs iespēja izmantot iegūtās zināšanas un prasmes kvalitatīvu amatniecības izstrādājumu izgatavošanā un jaunrades procesā.

Projektā sasniegtais ilgtermiņā sekmēs Vidzemes vēsturiskās zemes Piebalgas kultūrtelpas amatniecības tradīciju pēctecīgu un sistemātisku apzināšanu, saglabāšanu un nozīmības aktualizēšanu, saglabājot tās nākamajām paaudzēm. Jaunpiebalgas lietišķās un tēlotājas mākslas studijas "Piebaldzēni" dalībnieki cer, ka projekts kļūs par "pirmo akmeni" valstiski nozīmīgam Piebalgas kultūrtelpas multifunkcionālam pētniecības un izziņas amatniecības centram.